UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

7 päivänä syyskuuta 2016 *

Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Ympäristö — Direktiivi 2006/12/EY — Direktiivi 91/689/ETY — Direktiivi 1999/31/EY — Jätehuolto — Unionin tuomioistuimen tuomio, jossa jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen todetaan — Täytäntöönpanon laiminlyönti — SEUT 260 artiklan 2 kohta — Rahamääräiset seuraamukset — Uhkasakko — Kiinteämääräinen hyvitys

Asiassa C-584/14,

jossa on kyse SEUT 260 artiklan 2 kohtaan perustuvasta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevasta kanteesta, joka on nostettu 18.12.2014,

Euroopan komissio, asiamiehinään M. Patakia, E. Sanfrutos Cano ja D. Loma-Osorio Lerena, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Helleenien tasavalta, asiamiehenään E. Skandalou, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. L. da Cruz Vilaça sekä tuomarit F. Biltgen, A. Borg Barthet (esittelevä tuomari), E. Levits ja M. Berger,

julkisasiamies: E. Sharpston,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 25.2.2016 pidetyssä istunnossa esitetyn,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan komissio vaatii kanteellaan unionin tuomioistuinta

* Oikeudenkäyntikieli: kreikka.

— toteamaan, että Helleenien tasavalta ei ole noudattanut SEUT 260 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toteuttanut kaikkia 10.9.2009 annetun tuomion komissio v. Kreikka (C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2009:543) täytäntöönpanon edellyttämiä toimenpiteitä

— velvoittamaan Helleenien tasavallan maksamaan komissiolle 72 864 euron suuruisen uhkasakon 10.9.2009 annetun tuomion komissio v. Kreikka (C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2009:543) täytäntöönpanon kultakin viivästymispäivältä siitä päivästä alkaen, jona nyt käsiteltävässä asiassa annetaan tuomio, 10.9.2009 annetun tuomion komissio v. Italia (C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2009:543) täytäntöönpanopäivään saakka

— velvoittamaan Helleenien tasavallan maksamaan komissiolle 8 096 euron suuruisen päiväkohtaisen kiinteämääräisen hyvityksen 10.9.2009 annetun tuomion komissio v. Kreikka (C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2009:543) antamispäivästä alkaen siihen päivään saakka, jona nyt käsiteltävässä asiassa annetaan tuomio, tai siihen päivään saakka, jona 10.9.2009 annettu tuomio komissio v. Kreikka (C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2009:543) on pantu täysimääräisesti täytäntöön, jos se pannaan täytäntöön aiemmin

— velvoittamaan Helleenien tasavallan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Direktiivi 75/442/ETY

2 Jätteistä 15.7.1975 annetun neuvoston direktiivin 75/442/ETY (EYVL 1975, L 194, s. 39), sellaisena kuin se on muutettuna 18.3.1991 annetulla komission direktiivillä 91/156/ETY (EYVL 1991, L 78, s. 32; jäljempänä direktiivi 75/442), keskeisenä tavoitteena oli ihmisten terveyden ja ympäristön suojeleminen jätteiden keräilyn, kuljetuksen, käsittelyn, varastoinnin ja kaatopaikalle sijoittamisen aiheuttamilta haitallisilta vaikutuksilta.

3 Direktiivin 75/442 3 artiklan 1 kohdassa säädettiin seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet edistääkseen:

a) ensiksi jätteiden tuotannon ja niiden haitallisuuden estämistä tai vähentämistä – –

– –

b) toiseksi:

— jätteen hyödyntämistä kierrättämisen, uudelleenkäytön tai talteenoton tai jonkin muun toiminnan avulla tarkoituksena erottaa siitä uusioraaka-aineita

tai

— jätteen käyttämistä energianlähteenä.”

4 Direktiivin 75/442 4 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että jätteet hyödynnetään tai niistä huolehditaan vaarantamatta ihmisten terveyttä ja käyttämättä menettelyjä tai menetelmiä, joista voi aiheutua vahinkoa ympäristölle ja erityisesti, että:

— ei vaaranneta vesiä, ilmaa, maaperää ja kasveja sekä eläimiä;

— ei tuoteta melu- tai hajuhaittoja;

— ei vahingoiteta maaseutua tai -alueita.

Jäsenvaltioiden on myös toteutettava tarvittavat toimenpiteet jätteiden hylkäämisen, upottamisen tai valvomattoman huolehtimisen estämiseksi.”

5 Direktiivin 75/442 5 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on toteutettava aiheelliset toimenpiteet, tarvittaessa tai milloin on suositeltavaa yhteistyössä muiden jäsenvaltioiden kanssa, perustaakseen yhtenäisen ja riittävän käsittelylaitosten verkoston, ottaen huomioon parhaan saatavilla olevan teknologian, josta ei aiheudu liiallisia kustannuksia. Verkoston on oltava sellainen, että yhteisö tulee kokonaisuudessaan omavaraiseksi jätteenkäsittelyn suhteen ja jäsenvaltiot pääsevät kukin erikseen lähemmäksi tätä tavoitetta ottaen kuitenkin huomioon maantieteelliset olosuhteet tai tietynlajisiin jätteisiin erikoistuneiden laitosten tarpeen.

2. Verkoston avulla on oltava myös mahdollista huolehtia jätteistä jossakin lähimmistä asianmukaisista laitoksista sopivimpien menetelmien ja teknologioiden avulla siten, että varmistetaan korkeatasoinen ympäristön ja ihmisten terveyden suojelu.”

6 Direktiivin 75/442 7 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädettiin seuraavaa:

”Edellä 3, 4 ja 5 artiklassa mainittujen tavoitteiden toteuttamiseksi on 6 artiklassa tarkoitettua toimivaltaista viranomaista tai viranomaisia vaadittava laatimaan niin pian kuin mahdollista yksi tai useampia jätehuoltosuunnitelmia. Näiden suunnitelmien on käsitettävä erityisesti seuraavat asiat:

— hyödynnettävien tai käsiteltävien jätteiden lajit, määrät ja alkuperä;

— yleiset tekniset vaatimukset;

— tietynlaisia jätteitä varten mahdollisesti tarvittavat erityisjärjestelyt;

— sopivat paikat tai laitokset jätteistä huolehtimiseksi.”

7 Direktiivin 75/442 8 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että jokainen jätteen haltija:

— antaa jätteet yksityisen tai julkisen jätteenkeräilijän tai sellaisen yrityksen käsiteltäväksi, joka suorittaa liitteessä II A tai II B tarkoitettuja toimia,

tai

— hyödyntää tai käsittelee jätteet itse noudattaen tämän direktiivin säännöksiä.”

8 Sillä, että direktiivi 75/442 kumottiin jätteistä 5.4.2006 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2006/12/EY, joka tuli voimaan 17.5.2006, ei ole vaikutusta käsiteltävänä olevaan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaan kanteeseen. Jälkimmäisessä direktiivissä, jolla kodifioidaan direktiivi 75/442 selkeyden ja järkeistämisen takia, toistetaan edellä 3–7 kohdassa mainitut säännökset. Direktiivin 2006/12 20 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan direktiivi 75/442 ”kumotaan – –, sanotun kuitenkaan rajoittamatta jäsenvaltioita velvoittavia, liitteessä III olevassa B osassa asetettuja määräaikoja, joiden kuluessa niiden on saatettava kyseiset direktiivit osaksi kansallista lainsäädäntöä”.

Direktiivi 91/689/ETY

9 Vaarallisista jätteistä 12.12.1991 annetun neuvoston direktiivin 91/689/ETY (EYVL 1991, L 377, s. 20) 1 artiklan mukaan kyseisen direktiivin tavoitteena oli vaarallisten jätteiden valvottua hoitoa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentäminen.

10 Kyseisen direktiivin 1 artiklan 2 kohdassa säädettiin seuraavaa:

”Jollei – – direktiivistä [91/689] muuta johdu, direktiiviä 75/442/ETY sovelletaan vaarallisiin jätteisiin.”

11 Kyseisen direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa säädettiin seuraavaa:

”Toimivaltaisten viranomaisten on direktiivin 75/442/ETY 7 artiklan mukaisesti laadittava joko erillisinä tai osana yleisiä jätehuoltosuunnitelmia vaarallisten jätteiden kuljetusta ja käsittelyä koskevat suunnitelmat ja pidettävä ne yleisesti saatavilla.”

12 Direktiivi 91/689 on kumottu jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta 19.11.2008 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2008/98/EY (EUVL 2008, L 312, s. 3). Direktiivin 91/689 6 artiklan 1 kohdan sisältö toistetaan olennaisilta osin direktiivin 2008/98 28 artiklassa.

Direktiivi 1999/31/EY

13 Kaatopaikoista 26.4.1999 annetun neuvoston direktiivin 1999/31/EY (EYVL 1999, L 182, s. 1) 1 artiklan 1 kohdan mukaan kyseisen direktiivin tarkoituksena on säätää toimenpiteistä, menettelyistä ja ohjauksesta kaatopaikoilla niiden koko käyttöajan tapahtuvan jätteiden sijoittamisen haitallisten ympäristövaikutusten ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi niin pitkälle kuin mahdollista.

14 Kyseisen direktiivin 2 artiklan g alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

– –

g) ’kaatopaikalla’ jätteiden käsittelypaikkaa, jossa jätettä sijoitetaan maan päälle tai maahan (eli maan alle), mukaan lukien

– –

— pysyvät paikat (eli joita käytetään yhtä vuotta pidemmän ajan), joita käytetään jätteen väliaikaiseen varastointiin,

– –”

15 Kyseisen direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on sovellettava – – direktiiviä [1999/31] kaikkiin 2 artiklan g kohdassa tarkoitettuihin kaatopaikkoihin.”

16 Direktiivin 1999/31 6 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteitä, jotta:

a) kaatopaikalle sijoitetaan ainoastaan esikäsiteltyä jätettä; kyseinen säännös ei koske pysyvää jätettä, jonka esikäsittely ei edistä 1 artiklan tavoitteiden saavuttamista vähentämällä jätteen määrää tai ihmisten terveydelle tai ympäristölle aiheutuvaa vaaraa;

b) vaarallisen jätteen kaatopaikalle ohjataan ainoastaan liitteen II mukaisesti määritellyt kelpoisuusperusteet täyttävä vaarallinen jäte;

c) tavanomaisen jätteen kaatopaikalle saadaan sijoittaa:
   i) yhdyskuntajätteet;
   ii) muualta peräisin olevat tavanomaiset jätteet, jotka täyttävät liitteessä II mainitut, tavanomaisten jätteiden kaatopaikalle sijoittamista koskevat kelpoisuusperusteet;
   iii) pysyvät, reagoimattomat vaaralliset jätteet (esimerkiksi kiinteytetyt tai lasitetut jätteet), joiden suotautumiskäyttäytyminen vastaa ii alakohdassa mainittujen tavanomaisten jätteiden suotautumiskäyttäytymistä ja jotka täyttävät liitteessä II mainitut asianmukaiset kelpoisuusperusteet. Kyseisiä vaarallisia jätteitä ei saa sijoittaa biohajoavalle tavanomaiselle jätteelle varattuihin soluihin;

d) pysyvän jätteen kaatopaikkoja käytetään ainoastaan pysyvää jätettä varten.”

17 Kyseisen direktiivin 7 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteitä varmistaakseen, että kaatopaikkaa koskeva lupahakemus sisältää vähintään seuraavat tiedot:

a) luvanhakijan ja kaatopaikan pitäjän yksilöinti, jos kyse on kahdesta eri henkilöstä tai yksiköstä;

b) sijoitettavien jätetyyppien kuvaus ja jätteen kokonaismäärä;

c) kaatopaikan suunniteltu kapasiteetti;

d) kaatopaikan kuvaus, mukaan lukien sen hydrogeologiset ja geologiset ominaisuudet;

e) ehdotetut menetelmät pilaantumisen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi;

f) ehdotettu toiminta-, seuranta- ja valvontasuunnitelma;

g) ehdotettu suunnitelma käytöstä poistamista ja jälkihoitoa koskeviksi menettelytavoiksi;

h) jos tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista 27 päivänä kesäkuuta 1985 annetun neuvoston direktiivin 85/337/ETY [(EYVL 1985, L 175, s. 40)] mukaisesti edellytetään vaikutusten arviointia, toiminnan harjoittajan kyseisen direktiivin 5 artiklan mukaisesti antamat tiedot;

i) luvanhakijan taloudellinen vakuus tai muut vastaavat tämän direktiivin 8 artiklan a alakohdan iv alakohdassa edellytetyt toimet.

Jos lupahakemus hyväksytään, nämä tiedot on annettava toimivaltaisten kansallisten ja yhteisön tilastoviranomaisten käyttöön, kun niitä pyydetään tilastojen laatimista varten.”

18 Mainitun direktiivin 8 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteitä varmistaakseen, että:

a) toimivaltainen viranomainen myöntää kaatopaikkaluvan ainoastaan, jos:
   i) kaatopaikkahanke täyttää kaikki tämän direktiivin asiaankuuluvat vaatimukset, sen liitteet mukaan lukien, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 3 artiklan 4 ja 5 kohdan soveltamista;
   ii) kaatopaikan hoito on siihen teknisesti pätevän luonnollisen henkilön vastuulla; kaatopaikan pitäjien ja henkilöstön ammatillinen ja tekninen kehittäminen ja koulutus on varmistettu;
   iii) kaatopaikkaa hoidetaan siten, että onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja niiden vaikutusten rajoittamiseksi tarvittavat toimenpiteet toteutetaan;
   iv) luvanhakija on ennen jätteiden käsittelyn aloittamista jäsenvaltioiden antamia yksityiskohtaisia sääntöjä noudattaen toteuttanut tai toteuttaa tarvittavat toimenpiteet taloudellisen vakuuden tai muun vastaavan muodossa varmistaakseen, että tämän direktiivin säännösten mukaisesti myönnetystä luvasta aiheutuvat velvollisuudet (mukaan lukien jälkihoitoa koskevat säännökset) täytetään ja että 13 artiklassa edellytettyjä käytöstäpoistamismenettelyjä noudatetaan. Vakuus tai sitä vastaava on pidettävä voimassa niin kauan kuin paikan ylläpito ja jälkihoito sitä edellyttävät 13 artiklan d alakohdan mukaisesti. Jäsenvaltiot voivat ilmoittaa oman harkintansa mukaisesti, että tätä alakohtaa ei sovelleta pysyville jätteille tarkoitettuihin kaatopaikkoihin;

b) kaatopaikkahanke on direktiivin 75/442/ETY 7 artiklassa tarkoitetun jätehuoltosuunnitelman tai siinä tarkoitettujen jätehuoltosuunnitelmien mukainen;

c) ennen kaatopaikkatoiminnan aloittamista toimivaltainen viranomainen tarkastaa kaatopaikan varmistaakseen, että se täyttää asianmukaiset lupaehdot; tämä ei kuitenkaan millään tavalla vähennä kaatopaikan pitäjän lupaehtojen mukaista vastuuta.”

19 Direktiivin 1999/31 9 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Eritellen ja täydentäen direktiivin 75/442/ETY 9 artiklan ja direktiivin 96/61/EY 9 artiklan säännöksiä kaatopaikkaluvassa on mainittava vähintään:

a) kaatopaikkaluokka;

b) luettelo niistä määritellyistä jätetyypeistä ja jätteiden kokonaismääristä, joille on myönnetty lupa kaatopaikalle sijoittamista varten;

c) kaatopaikan perustamista, kaatopaikan toimintaa sekä seuranta- ja valvontamenettelyjä koskevat vaatimukset, mukaan lukien varotoimia koskevat suunnitelmat (liitteessä III olevan 4 kohdan B alakohta) sekä käytöstäpoistamista ja jälkihoitoa koskevat väliaikaiset vaatimukset;

d) luvanhakijan velvollisuus tehdä vähintään kerran vuodessa toimivaltaiselle viranomaiselle ilmoitus vastaanotetun jätteen laadusta ja määrästä sekä 12 ja 13 artiklassa ja liitteessä III säädetyn seurantaohjelman tuloksista.”

20 Direktiivin 1999/31 13 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tarvittaessa luvan mukaisesti:

a) kaatopaikan tai sen osan käytöstäpoistamisemenettely aloitetaan:
   i) kun luvassa mainitut asiaan liittyvät ehdot täyttyvät,

tai

ii) toimivaltaisen viranomaisen luvalla kaatopaikan pitäjän hakemuksesta,

tai

iii) toimivaltaisen viranomaisen perustellulla päätöksellä;

b) kaatopaikkaa tai sen osaa voidaan pitää lopullisesti käytöstä poistettuna vasta, kun toimivaltainen viranomainen on toteuttanut lopullisen tarkastuksen paikalla, arvioinut kaikki kaatopaikan pitäjän antamat selvitykset ja antanut kaatopaikan pitäjälle luvan poistaa kaatopaikka käytöstä. Tämä menettely ei vähennä kaatopaikan pitäjän lupaehtojen mukaista vastuuta;

c) sen jälkeen kun kaatopaikka on lopullisesti poistettu käytöstä, kaatopaikan pitäjä on vastuussa kaatopaikan kunnossapidosta, tarkkailusta ja valvonnasta jälkihoitovaiheen aikana niin kauan kun toimivaltainen viranomainen sitä vaatii, ottaen huomioon ajan, jonka kaatopaikka voi aiheuttaa vaaraa.

Kaatopaikan pitäjän on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle kaikista valvontamenettelyjen yhteydessä esiin tulleista huomattavista haitallisista ympäristövaikutuksista, ja hänen on noudatettava toimivaltaisen viranomaisen tekemää päätöstä toteutettavien korjaavien toimenpiteiden luonteesta ja ajoituksesta;

d) niin kauan kuin toimivaltainen viranomainen katsoo, että kaatopaikka todennäköisesti aiheuttaa vaaraa ympäristölle, kaatopaikan pitäjä on velvollinen tarkkailemaan ja tutkimaan kaatopaikkakaasujen ja alueen suotovesien koostumusta sekä lähialueen pohjavesikerrosta liitteen III mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta jätteen haltijan vastuuta koskevan yhteisön tai kansallisen lainsäädännön soveltamista.”

21 Direktiivin 1999/31 14 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteet varmistaakseen, että kaatopaikat, joille on myönnetty lupa tai jotka ovat jo käytössä, kun tämä direktiivi saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä, eivät voi jatkaa toimintaansa, ellei jäljempänä esitettyjä toimia saateta loppuun mahdollisimman pian ja viimeistään kahdeksan vuoden kuluessa 18 artiklan 1 kohdassa säädetystä päivästä:

a) kaatopaikan pitäjän on 18 artiklan 1 kohdassa säädetystä päivästä vuoden kuluessa valmisteltava ja esitettävä toimivaltaisen viranomaisen hyväksyttäväksi kaatopaikan kunnostussuunnitelma, joka sisältää 8 artiklassa luetellut kohdat ja kaatopaikan pitäjän tarpeellisina pitämät korjaavat toimenpiteet tämän direktiivin vaatimusten täyttämiseksi, lukuun ottamatta liitteessä I olevan 1 kohdan vaatimuksia;

b) kunnostussuunnitelman esittämisen jälkeen toimivaltaisen viranomaisen on tehtävä lopullinen päätös siitä, voidaanko toimintaa jatkaa mainitun kunnostussuunnitelman ja tämän direktiivin mukaisesti. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet sulkeakseen 7 artiklan g alakohdan ja 13 artiklan mukaisesti mahdollisimman pian ne kaatopaikat, joille ei ole myönnetty lupaa jatkaa toimintaansa 8 artiklan mukaisesti;

c) hyväksytyn kaatopaikan kunnostussuunnitelman perusteella toimivaltaisen viranomaisen on hyväksyttävä tarvittavat työt ja määrättävä siirtymäkaudesta suunnitelman toteuttamiseksi. Kaikkien käytössä olevien kaatopaikkojen on oltava tämän direktiivin vaatimusten mukaisia, lukuun ottamatta liitteessä I olevan 1 kohdan vaatimuksia, kahdeksan vuoden kuluessa 18 artiklan 1 kohdassa säädetystä päivästä;

d) i) tämän direktiivin 4, 5, 11 artiklaa ja liitettä II on sovellettava vaarallisten jätteiden kaatopaikkoihin vuoden kuluessa 18 artiklan 1 kohdassa säädetystä päivästä;

ii) tämän direktiivin 6 artiklaa on sovellettava vaarallisten jätteiden kaatopaikkoihin kolmen vuoden kuluessa 18 artiklan 1 kohdassa säädetystä päivästä.”

Tuomio 10.9.2009, komissio v. Kreikka (C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2009:543)

22 Unionin tuomioistuin hyväksyi 10.9.2009 antamassaan tuomiossa komissio v. Kreikka (C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2009:543) komission EY 226 artiklan, josta on tullut SEUT 258 artikla, nojalla nostaman jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen ja totesi, että Helleenien tasavalta

”ei ole noudattanut ensinnäkään direktiivin 91/689 1 artiklan 2 kohdan ja 6 artiklan, luettuna yhdessä direktiivin 2006/12 5 artiklan 1 ja 2 kohdan sekä 7 artiklan 1 kohdan kanssa, mukaisia velvoitteitaan, toiseksi direktiivin 91/689 1 artiklan 2 kohdan, luettuna yhdessä direktiivin 2006/12 4 ja 8 artiklan kanssa, mukaisia velvoitteitaan ja kolmanneksi direktiivin 1999/31 3 artiklan 1 kohdan, 6–9, 13 ja 14 artiklan mukaisia velvoitteitaan,

— koska se ei ole laatinut eikä ottanut käyttöön kohtuullisessa ajassa sovellettavan yhteisön lainsäädännön edellytysten mukaista vaarallisten jätteiden huoltosuunnitelmaa eikä perustanut yhtenäistä ja riittävää vaarallisten jätteiden käsittelylaitosten verkostoa, johon kuuluu korkean ympäristönsuojelun ja kansanterveyden tason turvaamisen kannalta tarkoituksenmukaisimpien menetelmien käyttäminen, ja

— koska se ei ole ryhtynyt kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että vaarallisten jätteiden huollossa noudatetaan direktiivin 2006/12 4 ja 8 artiklaa sekä direktiivin 1999/31 3 artiklan 1 kohtaa, 6–9, 13 ja 14 artiklaa”.

Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely SEUT 260 artiklan 2 kohdan nojalla

23 Asiassa komissio v. Kreikka 10.9.2009 annetun tuomion (C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2009:543) täytäntöönpanoa valvoessaan komission yksiköt pyysivät 5.10.2009 Kreikan viranomaisilta tietoja toimenpiteistä, joita se aikoi toteuttaa pannakseen kyseisen tuomion täytäntöön. Komissio pyysi 22.6.2011 kyseisiä viranomaisia antamaan sille puolivuosittain tietoja siitä, miten kyseisen tuomion täytäntöönpanotoimenpiteet ovat edistyneet, ja esittämään samalla kattavat ja ajantasaiset tiedot täytäntöönpanon aikataulusta.

24 Kreikan viranomaiset vastasivat komissiolle 24.11.2009, 2.3.2010, 16.5.2011, 22.12.2011 ja 3.7.2012 päivätyillä kirjeillä.

25 Koska komissio katsoi kaikki Kreikan viranomaisten toimittamat tiedot tutkittuaan, ettei Helleenien tasavalta ollut vielä toteuttanut kaikkia 10.9.2009 annetun tuomion komissio v. Kreikka (C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2009:543) täytäntöönpanon edellyttämiä toimenpiteitä, se osoitti 25.1.2013 kyseiselle jäsenvaltiolle virallisen huomautuksen, jossa se kehotti tätä esittämään huomautuksensa tältä osin kahden kuukauden määräajassa.

26 Helleenien tasavalta vastasi viralliseen huomautukseen 22.3. ja 19.8.2013 päivätyillä kirjeillä.

27 Komissio katsoi, ettei Helleenien tasavalta ollut toteuttanut kaikkia 10.9.2009 annetun tuomion komissio v. Kreikka (C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2009:543) täytäntöönpanon edellyttämiä toimenpiteitä asetetussa määräajassa, ja nosti nyt käsiteltävän kanteen.

Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen

Asianosaisten lausumat

28 Komissio esittää kanteensa tueksi kolme perustetta.

29 Komissio huomauttaa ensimmäisestä perusteesta, joka koskee direktiivin 91/689 1 artiklan 2 kohdan ja 6 artiklan 1 kohdan, kun niitä luetaan yhdessä direktiivin 2006/12 7 artiklan 1 kohdan kanssa, mukaisen vaarallisten jätteiden huoltosuunnitelman laatimista ja vahvistamista, että vaikka vaikuttaa siltä, että osa 10.9.2009 annetussa tuomiossa komissio v. Kreikka (C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2009:543) ilmaistuista kriteereistä on otettu Kreikan lainsäädäntöön muun muassa hallinnollisella soveltamisohjeella 18/2011, ja että vaarallisia jätteitä käsittelevät eri laitokset voidaan yksiselitteisesti paikantaa kartoista, suunnitelmaa ei erinäisistä syistä ole vielä hyväksytty eikä Kreikan viranomaisilla tällä hetkellä ole aikataulua hyväksymiselle.

30 Komissio muistuttaa myös, että pelkkää hallintokäytäntöä, jolle on ominaista se, että hallintoelimet voivat halutessaan muuttaa sitä, ja jota ei riittävällä tavalla tehdä julkiseksi, ei voida pitää direktiivin täytäntöönpanoa koskevien velvoitteiden pätevänä täyttämisen muotona (tuomio 10.9.2009, komissio v. Kreikka, C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2009:543, 51 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Hallinnollinen soveltamisohje ei näin ollen voi korvata ministerin asetusta.

31 Toisesta perusteesta, joka koskee direktiivin 91/689 1 artiklan 2 kohdassa, kun sitä luetaan yhdessä direktiivin 2006/12 5 artiklan kanssa, tarkoitetun yhtenäisen ja asianmukaisen vaarallisten jätteiden käsittelylaitosten verkoston, johon kuuluu korkean ympäristönsuojelun ja kansanterveyden tason turvaamisen kannalta tarkoituksenmukaisimpien menetelmien käyttäminen, puuttumista, komissio väittää, että vaikka tiettyjä vaarallisten jätteiden käsittelylaitoksia on olemassa ja lupia tällaisille laitoksille on myönnetty, verkostoa ei voida pitää näissä säännöksissä tarkoitetulla tavalla ”yhtenäisenä ja riittävänä”.

32 Komissio toteaa yhtäältä, että Kreikan viranomaiset myöntävät, että 33 prosenttia jätteistä jää asianmukaisen jätehuollon ulkopuolelle.

33 Toisaalta se toteaa, että vaarallisten jätteiden kansallista huoltosuunnitelmaa ei ole hyväksytty ministeriöiden välisellä asetuksella eikä komissiolle siten ole vielä ilmoitettu keskipitkän aikavälin toimenpiteistä.

34 Komissio huomauttaa lisäksi, että kun otetaan huomioon se, että jätteen tuottajat tai muut sijoittajat eivät vaikean taloudellisen tilanteen vuoksi voi investoida vaarallisten jätteiden jätehuoltolaitosten perustamiseen, velvollisuus perustaa tällaisia laitoksia on laiminlyöty. Komissio täsmentää tästä, että Kreikan viranomaiset katsovat, että on turvauduttava muuhun ratkaisuun eli osoitettava julkinen yksikkö, joka vastaa vaarallisten jätteiden kaatopaikkojen rakentamisesta.

35 Lopuksi kolmannesta perusteesta, joka koskee toimenpiteitä, jotka on toteutettava sen varmistamiseksi, että vaarallisten jätteiden huollossa noudatetaan direktiivin 2006/12 4 ja 8 artiklaa sekä direktiivin 1999/31 3 artiklan 1 kohtaa ja 6–9, 13 ja 14 artiklaa, komissio toteaa, että koska Helleenien tasavalta ei ole vielä luonut yhtenäistä ja riittävää vaarallisten jätteiden käsittelylaitosten verkostoa, se ei näin ollen voi hoitaa tämäntyyppisiä jätteitä moitteettomasti.

36 Tämä käy komission mukaan ilmi paitsi siitä, että suuri määrä – eli 33 prosenttia – jätteistä jää edelleen käsittelemättä, myös siitä, että olemassa on ns. vanhoja jätteitä.

37 Komissio korostaa myös, että Helleenien tasavalta voisi osaltaan lieventää näiden ns. vanhojen jätteiden olemassaolon muodostamaa ongelmaa tai jopa uusien jätteiden syntymistä, jos se kuljettaisi vaaralliset jätteet tiettynä siirtymäaikana muissa jäsenvaltioissa sijaitseviin laitoksiin. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että vuonna 2011 vaarallisia jätteitä syntyi kaikkiaan 184 863,50 tonnia, että ns. vanhojen jätteiden osuus on noin 323 452,40 tonnia ja että jätteitä vietiin ainoastaan 5 147,40 tonnia.

38 Helleenien tasavalta väittää, että 10.9.2009 annettu tuomio komissio v. Kreikka (C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2009:543) on suurilta osin pantu täytäntöön.

39 Muutettua kansallista jätehuoltosuunnitelmaa koskeva selvitys valmistui, ja se julkaistiin tuottavasta jälleenrakentamisesta, ympäristöstä ja energia-alasta vastaavan ministeriön (Ypapen) internetsivulla. Tässä suunnitelmassa määritellään jätehuollon politiikka, strategiat ja tavoitteet kansallisella tasolla sekä määritetään asianmukaiset toimenpiteet ja tarpeelliset toimet direktiivin 2008/98 säännösten noudattamiseksi. Suunnitelmassa ajantasaistettiin vaarallisten jätteiden kansallinen huoltosuunnitelma.

40 Helleenien tasavalta muistuttaa, että käynnissä on parhaillaan strateginen ympäristöarviointi kansallisen jätehuoltosuunnitelman ympäristöön kohdistuvien vaikutusten arvioimiseksi. Kun strateginen ympäristöarviointi valmistuu, muutettu kansallinen jätehuoltosuunnitelma ja siten ajantasaistettu kansallinen vaarallisten jätteiden huoltosuunnitelma hyväksytään ja lähetetään välittömästi komissiolle.

41 Yhtenäisen ja asianmukaisen jätehuollon ulkopuolelle jäävästä 33 prosentin osuudesta jätteiden kokonaismäärästä Helleenien tasavalta toteaa, että ajantasaistetun kansallisen vaarallisten jätteiden huoltosuunnitelman mukaan tämä osuus koskee ”kirjaamatonta jätehuoltoa, jollaiseksi on laskettu se käsittelyn loppuvaiheessa jäljelle jääväksi arvioitu osa vuosittain syntyvästä jätteestä, josta ei ole riittäviä tietoja”. Kyseisen jäsenvaltion mukaan jätehuoltotiedoista ilmenee, että vaarallisen teollisuusjätteen osalta 30 prosenttia kyseisestä jätteestä on varastoitu tuotantolaitoksiin odottamaan jatkokäsittelyä ja kutakuinkin samansuuruinen osa eli noin 37 prosenttia jätteistä hyödynnetään.

42 Vaarallisten jätteiden huollon infrastruktuurista Helleenien tasavalta väittää, että tällä hetkellä toiminnassa on kolme paristoista ja ajoneuvojen akuista syntyvään jätteeseen sekä teollisuusjätteeseen liittyvää järjestelmää sekä yksi jäteöljyyn ja yksi romuajoneuvoihin liittyvä järjestelmä. Helleenien tasavalta toteaa, että kaikki sen alueella kerätty jäteöljy lähetetään regenerointilaitoksiin, joita oli vuonna 2013 yhdeksän, ja että jäteöljyä tuodaan maahan näiden laitosten tarpeiden kattamiseksi. Saman vuoden aikana paristojen ja lyijyakkujen kierrätyslaitoksia oli seitsemän, millä katettiin reilusti kyseisen maan tarpeet, ja tältä osin jätteitä myös tuotiin maahan. Romuautojen puhdistukseen/romuttamiseen tarkoitettuja laitoksia oli vuonna 2013 kaikkiaan 120. Lisäksi Kreikassa toimi viisi terveydenhuollon vaarallisten jätteiden sterilointiyksikköä ja yksi terveydenhuollon vaarallisten jätteiden polttoyksikkö.

43 Vaarallisten jätteiden huoltolaitoksille hiljattain myönnettyjä ympäristölupia koskevista tiedoista Helleenien tasavalta toteaa, että tarkasteltavana ovat parhaillaan vaaralliselle asbestijätteelle tarkoitettua kaatopaikkaa koskevat rakennus- ja rahoitushankeasiakirjat, Tripolin (Kreikka) teollisuusalueen terveydenhoitoyksiköiden vaarallisten jätteiden polttoyksikköä koskevat asiakirjat, lyijykuonan neutralointiyksikön rakentamista koskevaa uudelleen arviointia koskevat asiakirjat sekä jätteelle (jätevesien fysikaalis-kemiallisesta käsittelystä peräisin olevalle lietteelle, jonka osalta ns. vanhan jätteen määräksi arvioitiin 130 000 tonnia vuonna 2010) tarkoitetun kaatopaikan rakentamista ja toimintaa Ioniassa (Kreikka) toimivan Anonymi Elliniki Etaireia Halyva (AEEX) -yrityksen teollisuuslaitoksen alueella (teollisuuslaitoksen liitännäishanke) koskevat asiakirjat.

44 Vaarallisille jätteille tarkoitettujen kaatopaikkojen ja/tai kaatopaikkojen, joihin kuuluu vaarallisten jätteiden esikäsittelylaitos, osalta Ypapen ja puolustusministeriö ovat allekirjoittaneet yhteistyöpöytäkirjan erinäisten toimenpiteiden toteuttamista varten.

45 Ns. vanhojen jätteiden huollosta Helleenien tasavalta toteaa, että käynnissä on parhaillaan hanke, johon sisältyy saastuneiden alueiden kirjaaminen ja luokittelu, vastaanottavia yksiköitä koskeva vaikutustenarviointi, alueisiin liittyvien riskien tunnistamiseen, rekisteröimiseen ja arviointiin liittyvä opas sekä saastuneiden alueiden tietokannan luominen. Se korostaa, että ns. vanhojen vaarallisten jätteiden sijoituspaikat lukeutuvat tarkasteltuihin alueisiin.

46 Helleenien tasavallan mukaan muutetussa kansallisessa jätehuoltosuunnitelmassa ja uudessa kansallisessa vaarallisen jätteen huoltosuunnitelmassa tarkoitettuihin toimiin kuuluu useita toimenpidelajeja, kuten organisatorisia ja hallinnollisia toimenpiteitä, huoltoinfrastruktuurin kehittämistä, jätteiden keräys-, lastaus- ja kuljetusverkostojen parantamista/laajentamista ja kehittämistä, taloudellisia toimenpiteitä ja tiedotustoimenpiteitä sekä tiedotusta ja koulutusta, joiden avulla direktiivien 2008/98 ja 1999/31 vaatimuksia voidaan soveltaa täysimääräisesti.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

47 Aluksi on muistutettava, että koska EUT-sopimuksella on poistettu perustellun lausunnon antamista koskeva vaihe SEUT 260 artiklan 2 kohtaan perustuvassa jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevassa menettelyssä, tällaisen jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen kannalta ratkaisevana ajankohtana on pidettävä kyseisen määräyksen nojalla annetussa virallisessa huomautuksessa asetetun määräajan päättymishetkeä (ks. tuomio 2.12.2014, komissio v. Italia, C-196/13, EU:C:2014:2407, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

48 Koska komissio on nyt käsiteltävässä asiassa antanut perustellun lausunnon 25.1.2013, jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen kannalta ratkaisevana ajankohtana on pidettävä kyseisessä perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättymishetkeä eli 25.3.2013.

49 On riidatonta, että Helleenien tasavalta ei kyseisenä ajankohtana ollut pannut täytäntöön 10.9.2009 annettua tuomiota komissio v. kreikka (C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2009:543).

50 On ensinnäkin todettava komission perusteesta, joka koskee direktiivin 91/689 l artiklan 2 kohdan ja 6 artiklan 1 kohdan, kun niitä luetaan yhdessä direktiivin 2006/12 7 artiklan 1 kohdan kanssa, rikkomista, että Helleenien tasavalta on itse myöntänyt istunnossa, että vaikka vaarallisten jätteiden huoltosuunnitelma oli hyväksytty, sitä ei kuitenkaan ollut vielä vahvistettu. Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen kannalta ratkaisevana ajankohtana eli 25.3.2013 oli siten riidatonta, että Helleenien tasavalta ei ollut hyväksynyt vaarallisten jätteiden huoltosuunnitelmaa direktiivin 91/689 1 artiklan 2 kohdan ja 6 artiklan 1 kohdan, kun niitä luetaan direktiivin 2006/12 7 artiklan 1 kohdan kanssa, mukaisesti. Ensimmäinen peruste on näin ollen perusteltu.

51 Toiseksi perusteesta, joka perustuu direktiivin 2006/12 5 artiklan, jonka mukaan jäsenvaltioiden yhteistyössä muiden jäsenvaltioiden kanssa perustaman yhtenäisen ja riittävän vaarallisten jätteiden käsittelylaitosten verkoston ”on oltava sellainen, että [unioni] tulee kokonaisuudessaan omavaraiseksi jätteenkäsittelyn suhteen ja jäsenvaltiot pääsevät kukin erikseen lähemmäksi tätä tavoitetta”, rikkomiseen, on todettava Helleenien tasavallan myöntäneen, että vaarallisten jätteiden huoltoa kotimaassa koskevien infrastruktuurihankkeiden tarkastus on edelleen käynnissä. Näin ollen myös toinen peruste on perusteltu.

52 Kolmanneksi perusteesta, joka koskee toimenpiteitä, joiden toteuttaminen on tarpeen vaarallisten jätteiden huollon osalta sen varmistamiseksi, että direktiivin 2006/12 4 ja 8 artiklan sekä direktiivin 1999/31 3 artiklan 1 kohdan sekä 6–9, 13 ja 14 artiklan vaatimuksia noudatetaan, on todettava, että Helleenien tasavalta ainoastaan muistuttaa toimenpiteistä, joita parhaillaan toteutetaan mainittujen säännösten noudattamiseksi. On kuitenkin riidatonta, että virallisessa huomautuksessa asetetun määräajan päättymishetkellä Helleenien tasavalta ei käsitellyt vaarallisia jätteitä eikä myöskään ns. vanhoja jätteitä. Kolmas peruste on näin ollen perusteltu.

53 Helleenien tasavallan perusteluista, jotka koskevat sen kyseisten vaatimusten täyttämisessä kohtaamia vaikeuksia, on todettava, ettei jäsenvaltio voi sisäisen oikeusjärjestyksensä oikeussääntöihin, toimintatapoihin tai tilaan vetoamalla perustella sitä, ettei se ole noudattanut unionin oikeudessa säädettyjä velvoitteita (tuomio 15.10.2015, komissio v. Kreikka, C-167/14, ei julkaistu, EU:C:2015:684, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

54 Näin ollen on todettava, että Helleenien tasavalta ei ole noudattanut SEUT 260 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toteuttanut kaikkia 10.9.2009 annetun tuomion komissio v. Kreikka (C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2009:543) täytäntöönpanon edellyttämiä toimenpiteitä.

Rahamääräiset seuraamukset

55 Komissio vaatii sekä uhkasakon että kiinteämääräisen hyvityksen maksamiseen velvoittamista, koska pelkän uhkasakon määrääminen SEUT 260 artiklan nojalla ei riitä kannustamaan jäsenvaltioita täyttämään velvollisuutensa viipymättä sen seurauksena, että jäsenyysvelvollisuuksien noudattamatta jättäminen on todettu SEUT 258 artiklan nojalla.

56 Komissio käyttää mainittujen uhkasakon ja kiinteämääräisen hyvityksen määrien perustana 13.12.2005 päivättyä tiedonantoaan, jonka otsikko on ”[SEUT 260] artiklan soveltaminen” (SEC(2005) 1658), sellaisena kuin se on ajantasaistettuna 17.9.2014 annetulla komission tiedonannolla, jonka otsikko on ”Komission unionin tuomioistuimelle rikkomusmenettelyn yhteydessä esittämien kiinteämääräisten hyvitysten ja uhkasakkojen laskennassa käytettävien tietojen päivittäminen” (C(2014) 6767 final, jäljempänä komission 13.12.2005 antama tiedonanto).

Uhkasakko

Asianosaisten lausumat

57 Komission 13.12.2005 antaman tiedonannon 6 kohdan mukaan esitettävän uhkasakon määrä perustuu kolmeen perustavanlaatuiseen kriteeriin eli rikkomisen vakavuuteen, kestoon ja tarpeeseen varmistaa seuraamuksen ehkäisevä vaikutus.

58 Komission mukaan sen esittämän päiväkohtaisen uhkasakon määrä lasketaan kertomalla yhdenmukainen kiinteämääräinen perusmaksu rikkomisen vakavuuteen ja kestoon perustuvalla kertoimella, ja tämä tulo kerrotaan maakohtaisella kiinteällä kertoimella, jossa otetaan huomioon jäsenvaltion, jota moititaan velvoitteensa laiminlyömisestä, maksukyky ja sillä Euroopan unionin neuvostossa oleva äänimäärä.

59 Todetun rikkomisen vakavuudesta komissio katsoo, että kun otetaan huomioon ensinnäkin niiden unionin sääntöjen merkittävyys, joita on rikottu, toiseksi tästä rikkomisesta yleisille ja yksityisille eduille aiheutuneet seuraukset, kuten muun muassa vakava vaara ympäristön pilaantumisesta, haitalliset vaikutukset terveydelle ja maan talouden moitteettomalle toiminnalle, kolmanneksi se lieventävä seikka, että asianmukaisten alueiden valinnalle luodaan erityisperusteita ja että vaarallisista jätteistä pidetään kirjaa vuositasolla, ja toisaalta myös se raskauttava seikka, joka liittyy toistaiseksi vähäisiin edistysaskeliin ja jätteiden vaarallisuuteen, neljänneksi rikottujen säännösten selvyys ja lopuksi Helleenien tasavallan toistuva rikkomista merkitsevä toiminta jätteiden alaa koskevan unionin säännöstön osalta, on asianmukaista soveltaa rikkomisen vakavuuteen perustuvaa kerrointa 10.

60 Komissio toteaa rikkomisen kestosta, että päätös aloittaa menettely tehtiin 25.9.2014 eli 60 kuukautta sen jälkeen, kun tuomio komissio v. Kreikka (C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2009:543) annettiin 10.9.2009, minkä vuoksi on perusteltua käyttää suurinta mahdollista kestoon perustuvaa kerrointa 3.

61 Menettelyn kohteena olevan jäsenvaltion maksukykyyn perustuvasta kertoimesta, jota nimitetään n-kertoimeksi, kyseinen toimielin muistuttaa, että 13.12.2005 annetussa komission tiedonannossa Helleenien tasavallalle vahvistetaan kertoimeksi 3,68.

62 Komissio toteaa, että edellä 58 kohdassa esitetyn kaavan mukaan päiväkohtaisen uhkasakon määrä saadaan kertomalla 660 euron määräinen yhdenmukainen kiinteämääräinen perusmaksu rikkomisen vakavuuteen perustuvalla kertoimella ja rikkomisen kestoon perustuvalla kertoimella sekä n-kertoimella. Komissio esittää siten käsiteltävässä asiassa 72 864 euron (660 × 10 × 3 × 3,68) päiväkohtaista uhkasakkoa.

63 Kyseinen toimielin esittää kuitenkin, että määrätään aleneva päiväkohtainen uhkasakko, jota 10.9.2009 annetun tuomion komissio v. Kreikka (C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2005:543) täytäntöönpanossa otettujen edistysaskelten huomioon ottamiseksi arvioidaan kuuden kuukauden välein. Jotta uhkasakon määrän aleneminen taattaisiin, komissio esittää näin ollen, että se valvoo esitetyissä kolmessa perusteessa tarkoitettujen seikkojen – eli huoltosuunnitelman vahvistamisen, asianmukaisen infrastruktuurin toteuttamisen ja tilapäisesti muualle kuin siihen tarkoitettuihin paikkoihin sijoitettujen vanhojen jätteiden moitteettoman huollon – saattamista vaatimusten mukaiseksi. Päiväkohtainen uhkasakko jaetaan siten kolmeen osaan, jotka vastaavat komission kolmea perustetta ja joista ensimmäinen osa on 30 prosenttia uhkasakon kokonaismäärästä eli 21 859,20 euroa ja toinen ja kolmas kumpikin 35 prosenttia kyseisen sakon määrästä eli 25 502,40 euroa kumpikin.

64 Tätä laskentamenetelmää soveltamalla päiväkohtaisen uhkasakon määrä vähenee siten 21 859,20 eurolla, kun uusi kansallinen huoltosuunnitelma hyväksytään, edellyttäen, että siinä noudatetaan 10.9.2009 annettua tuomiota komissio v. Kreikka (C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2009:543). Vaarallisille jätteille tarkoitetun asianmukaisen verkoston luomista koskevilta osin komissio esittää, että 25 502,40 euron määrä jaetaan rakennettavissa laitoksissa käsiteltäväksi tarkoitettujen vaarallisten jätteiden kokonaismäärän mukaan ja päiväkohtaisesta uhkasakosta vähennetään jokaisen vaarallisten jätteiden käsittelylaitoksen käyttöönoton myötä määrä, joka vastaa sitä jätteen määrää, joka tässä uudessa laitoksessa voidaan käsitellä. Ns. vanhojen jätteiden osalta komissio haluaa jakaa 25 502,40 euron määrän uudessa hankkeessa määriteltyjen jätemäärien perusteella.

65 Helleenien tasavalta väittää, että rikkomisen vakavuus taikka kesto tai sen menettelyn aikana tekemä yhteistyö ja sen osoittama huolellisuus sekä 10.9.2009 annetun tuomion komissio v. Kreikka (C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2009:543) täytäntöönpanossa otetut edistysaskeleet eivät oikeuta uhkasakon ja kiinteämääräisen hyvityksen määräämistä nyt käsiteltävässä asiassa. Toissijaisesti Helleenien tasavalta kiistää esitettyjen määrien laskentamenetelmän.

66 Kyseinen jäsenvaltio katsoo, että komission uhkasakon muodossa vaatima 72 864 euron määrä on kohtuuttoman suuri eikä se ole oikeassa suhteessa rikkomisen vakavuuteen nähden ja että kyseisen rikkomisen ympäristöön ja ihmisten terveyteen kohdistuvia seurauksia ei ole arvioitu konkreettisesti vaan ne ovat hypoteettisia.

67 Rikkomisen vakavuuden ja keston osalta komission esityksessä soveltaa kerrointa 10 ei oteta huomioon niitä käytännön hankaluuksia, joita 10.9.2009 annetun tuomion komissio v. Kreikka (C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2009:543) täytäntöönpano aiheuttaa, eikä sitä seikkaa, että kyseinen on tuomio on jo pantu osittain täytäntöön.

68 Kyseinen jäsenvaltio katsoo, että kun otetaan huomioon nyt käsiteltävän asian olosuhteet, mainittu uhkasakko on sitä paitsi suhteeton sekä rikkomisen kestoon että Helleenien tasavallan talouskriisin vuoksi heikentyneeseen maksukykyyn nähden. Helleenien tasavalta kiistää myös komission toteamukset, joiden mukaan se on menneisyydessä toistuvasti laiminlyönyt jätteenkäsittelyä koskevia velvoitteitaan.

69 Helleenien tasavalta vaatii, että mikäli unionin tuomioistuin määrää tällaisen uhkasakon, kuhunkin rikkomistyyppiin kohdistettua uhkasakon osuutta on muutettava. Se esittää siten, että 70 prosenttia uhkasakon määrästä eli 51 004,80 euroa kohdistettaisiin ensimmäiseen rikkomislajiin ja toiseen ja kolmanteen rikkomislajiin kumpaankin 15 prosenttia kyseisen uhkasakon määrästä eli 10 929,60 euroa.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

70 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan uhkasakon määrääminen on lähtökohtaisesti perusteltua ainoastaan siltä osin kuin aikaisemman tuomion täytäntöönpanon laiminlyönnistä johtuva jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen jatkuu siihen saakka, kun unionin tuomioistuin tutkii asian tosiseikat (tuomio 15.10.2015, komissio v. Kreikka, C-167/14, ei julkaistu, EU:C:2015:684, 47 kohta).

71 Nyt käsiteltävässä asiassa on riidatonta, että suullisen käsittelyn ajankohtana Helleenien tasavalta ei ollut vielä vahvistanut erityistä vaarallisten jätteiden huoltosuunnitelmaa, toteuttanut yhtenäistä ja asianmukaista vaarallisten jätteiden käsittelylaitosten verkostoa eikä unionin oikeuden säännösten mukaista ns. vanhojen jätteiden käsittelyä.

72 Niinpä unionin tuomioistuin katsoo, että Helleenien tasavallan velvoittaminen maksamaan uhkasakko on asianmukainen taloudellinen keino 10.9.2009 annetun tuomion komissio v. Kreikka (C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2009:543) täysimääräisen täytäntöönpanon varmistamiseksi (tuomio 17.10.2013, komissio v. Belgia, C-533/11, EU:C:2013:659, 66 kohta).

73 Vakiintuneessa oikeuskäytännössä katsotaan, että uhkasakko on tuomittava sen mukaisesti, minkä verran tarvitaan taivuttelua, jotta jäsenvaltio, joka ei ole pannut täytäntöön jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaa tuomiota, muuttaa toimintaansa ja lopettaa todetun rikkomisen (tuomio 7.7.2009, komissio v. Kreikka, C-369/07, EU:C:2009:428, 113 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

74 Unionin tuomioistuimen on asiaa koskevaa harkintavaltaansa käyttäessään vahvistettava uhkasakko siten, että se on yhtäältä asianmukainen olosuhteiden kannalta ja toisaalta oikeassa suhteessa sekä todettuun jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämiseen että asianomaisen jäsenvaltion maksukykyyn (tuomio 17.10.2013, komissio v. Belgia, C-533/11, EU:C:2013:659, 68 kohta ja tuomio 4.12.2014, komissio v. Ruotsi, C-243/13, ei julkaistu, EU:C:2014:2413, 50 kohta).

75 Komission uhkasakkoa koskevat esitykset eivät voi sitoa unionin tuomioistuinta, ja niitä on pidettävä vain hyödyllisenä viitelähtökohtana. Vastaavasti komission tiedonantoihin sisältyvien kaltaiset suuntaviivat eivät sido unionin tuomioistuinta vaan palvelevat avoimuuden, ennustettavuuden ja oikeusvarmuuden toteutumista itse komission toiminnassa, kun kyseinen toimielin tekee esityksiä unionin tuomioistuimelle. SEUT 260 artiklan 2 kohtaan perustuvassa menettelyssä, joka koskee jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä, joka jatkuu jäsenvaltiossa huolimatta siitä, että sama jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen on jo todettu EY 226 artiklan tai SEUT 258 artiklan nojalla annetun ensimmäisen tuomion yhteydessä, unionin tuomioistuimen on nimittäin säilytettävä vapautensa vahvistaa määrätty uhkasakko suuruudeltaan ja muodoltaan tarkoituksenmukaiseksi kyseisen jäsenvaltion kannustamiseksi lopettamaan unionin tuomioistuimen kyseisen ensimmäisen tuomion mukaisten velvoitteiden täytäntöönpanon laiminlyönti (tuomio 2.12.2014, komissio v. Kreikka, C-378/13, EU:C:2014:2405, 52 kohta).

76 Uhkasakon määrän vahvistamiseksi peruskriteerit, jotka on otettava huomioon, jotta varmistetaan uhkasakon pakottava luonne unionin oikeuden yhdenmukaisen ja tosiasiallisen soveltamisen takaamiseksi, ovat lähtökohtaisesti rikkomisen vakavuus, sen kesto ja kyseessä olevan jäsenvaltion maksukyky. Näiden kriteerien soveltamisessa on otettava erityisesti huomioon seuraukset, joita

täytäntöönpanon laiminlyönnistä aiheutuu yksityisille ja julkisille eduille, ja kiireellisyys siihen, että kyseinen jäsenvaltio saadaan noudattamaan velvoitteitaan (tuomio 15.10.2015, komissio v. Kreikka, C-167/14, ei julkaistu, EU:C:2015:684, 54 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

77 Ensinnäkin rikkomisen vakavuuden osalta on muistutettava, kuten unionin tuomioistuin on jo katsonut, että velvollisuus huolehtia jätteistä vaarantamatta ihmisten terveyttä ja aiheuttamatta vahinkoa ympäristölle kuuluu unionin ympäristöpolitiikan tavoitteisiin, kuten SEUT 191 artiklasta ilmenee. Direktiivin 2006/12 4 artiklaan perustuvan velvoitteen noudattamatta jättäminen uhkaa – kun otetaan huomioon tämän velvoitteen luonne – aiheuttaa välitöntä vaaraa ihmisten terveydelle ja haittaa ympäristölle, ja sitä on pidettävä erityisen vakavana (tuomio 2.12.2014, komissio v. Kreikka, C-378/13, EU:C:2014:2405, 54 kohta).

78 On todettava, että tilanne on kuitenkin hieman parantunut 10.9.2009 annetussa tuomiossa komissio v. Kreikka (C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2009:543) todettuun nähden, koska Helleenien tasavalta vahvisti istunnossa, että vaikka vaarallisten jätteiden huoltosuunnitelmaa ei ollutkaan vielä vahvistettu, se oli kuitenkin jo laadittu ja hyväksytty. Unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta ilmenee myös, että Helleenien tasavalta on ryhtynyt huomattaviin investointiponnisteluihin 10.9.2009 annetun tuomion komissio v. Kreikka (C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2009:543) täytäntöön panemiseksi sekä tehnyt yhteistyötä komission kanssa.

79 On kuitenkin riidatonta, että ajankohtana, jolloin unionin tuomioistuin tutki asian tosiseikat, Helleenien tasavalta ei ollut vielä perustanut riittävää ja yhtenäistä vaarallisten jätteiden käsittelylaitosten verkostoa eikä näin ollen kyennyt moitteettomasti takaamaan vaarallisten jätteiden käsittelyä. Kuten unionin tuomioistuimelle istunnossa annetuista tiedoista ilmenee, eritoten useiden laitosten ja kolmen vaarallisten jätteiden käsittelyyn tarkoitetun kaatopaikan rakentamista ei ollut vielä aloitettu. Näin ollen on kyseisen jäsenvaltion toteuttamista hienoisista parannuksista huolimatta todettava, että alkuperäisellä jäsenyysvelvoitteiden laiminlyönnillä aiheutettua vaaraa ihmisten terveydelle ja haittaa ympäristölle on edelleen pidettävä erityisen vakavana.

80 Toiseksi on muistutettava rikkomisen kestosta alkuperäisen jäsenyysvelvoitteiden rikkomista koskevan tuomion antamisen jälkeen, että sitä tarkasteltaessa ei pidä ottaa huomioon ajankohtaa, jolloin komissio on aloittanut jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn SEUT 260 artiklan 2 kohdan nojalla, vaan ajankohta, jolloin unionin tuomioistuin tässä menettelyssä arvioi tosiseikkoja (tuomio 2.12.2014, komissio v. Kreikka, C-378/13, EU:C:2014:2405, 57 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Käsiteltävässä asiassa rikkomisen kesto, eli yli kuusi vuotta 10.9.2009 annetun tuomion komissio v. Kreikka (C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2009:543) antamisajankohdasta, on huomattava.

81 Kolmanneksi kyseessä olevan jäsenvaltion maksukyvyn osalta on otettava huomioon Helleenien tasavallan perustelut, jotka koskevat sitä, että sen bruttokansantuote (BKT) on alentunut vuoden 2012 jälkeen. Unionin tuomioistuin on nimittäin jo katsonut, että on otettava huomioon jäsenvaltion BKT:n nykykehitys, sellaisena kuin se on ajankohtana, jolloin unionin tuomioistuin tutki asian tosiseikat (tuomio 2.12.2014, komissio v. Kreikka, C-378/13, EU:C:2014:2405, 58 kohta).

82 Lisäksi komissio on esittänyt unionin tuomioistuimelle uhkasakon määrän alentamista vaiheittain 10.9.2009 annetun tuomion komissio v. Kreikka (C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2009:543) täytäntöönpanossa otettujen edistysaskelten mukaan.

83 Tältä osin on todettava, että vaikka uhkasakkoa on unionin tuomioistuimen tuomion täysimääräisen täytäntöönpanon takaamiseksi vaadittava kokonaisuudessaan, kunnes jäsenvaltio on toteuttanut kaikki todetun jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen lopettamiseksi tarpeelliset toimenpiteet, tietyissä erityistapauksissa voidaan kuitenkin harkita seuraamusta, jossa otetaan huomioon jäsenvaltion velvoitteidensa täytäntöönpanossa mahdollisesti ottamat edistysaskeleet (tuomio 2.12.2014, komissio v. Kreikka, C-378/13, EU:C:2014:2405, 60 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

84 Nyt käsiteltävässä asiassa komissio esittää, että uhkasakon määrää laskettaessa otetaan huomioon 10.9.2009 annetun tuomion komissio v. Kreikka (C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2009:543) täytäntöönpanon edistyminen suhteessa esitettyihin kolmeen perusteeseen eli huoltosuunnitelman vahvistamiseen, asianmukaisen vaarallisten jätteiden käsittelyyn tarvittavan infrastruktuurin toteuttamiseen ja tilapäisesti muualle kuin siihen tarkoitettuihin paikkoihin sijoitettujen vanhojen jätteiden moitteettomaan käsittelyyn.

85 Käsiteltävän asian olosuhteissa ja muun muassa asianosaisten toimittamat tiedot huomioon ottaen unionin tuomioistuin katsoo, että on määrättävä uhkasakko, joka koostuu vakiona pysyvästä osasta ja alenevasta osasta. Näin ollen on tarpeellista määrittää kyseisen uhkasakon laskentatapa ja alenevan osan osalta sen jaksotus.

86 Uhkasakon laskentatavasta on todettava, että – kuten edeltä 50–52 kohdasta ilmenee – Helleenien tasavalta on laiminlyönyt kolmen erillisen velvoitteen noudattamisen.

87 Jotta otetaan huomioon toimenpiteet, jotka Helleenien tasavalta on toteuttanut kunkin velvoitteen osalta, kun näitä velvoitteita tarkastellaan erikseen, uhkasakon määrää on vähennettävä sen mukaan, missä määrin kyseiset velvoitteet on pantu täytäntöön.

88 Kun otetaan huomioon kaikki nyt käsiteltävän asian olosuhteet ja tarve kannustaa kyseessä olevaa jäsenvaltiota lopettamaan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen, josta sitä moititaan, unionin tuomioistuin katsoo harkintavaltaansa käyttäen tarkoituksenmukaiseksi vahvistaa päiväkohtaiseksi uhkasakoksi 30 000 euroa. Tämä määrä on jaettu kolmeen osaan, jotka vastaavat kolmea komission esittämää perustetta ja joista ensimmäinen on 10 prosenttia uhkasakon kokonaismäärästä eli 3 000 euroa sekä toinen ja kolmas kumpikin 45 prosenttia kyseisestä määrästä eli 13 500 euroa kummankin perusteen osalta.

89 Ensimmäistä kahta perustetta koskeva uhkasakon osa koostuu pelkästä vakiona pysyvästä osasta. Kyseinen uhkasakko vähennetään siis ensimmäistä ja toista perustetta vastaavasta kokonaismäärästä silloin, kun Helleenien tasavalta on toteuttanut kaikki 10.9.2009 annetun tuomion komissio v. Kreikka (C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2009:543) täytäntöönpanon edellyttämät toimenpiteet.

90 Ns. vanhoja jätteitä koskevaa perustetta vastaavasta uhkasakon kolmannesta osasta on sitä vastoin todettava, että uhkasakon määrää on alennettava asteittain suhteessa kyseisten jätteiden huollon vaatimusten mukaisiksi saattamiseen, mikä lasketaan uuden vaarallisten jätteiden huoltosuunnitelman mukaisen ns. vanhojen jätteiden määrän perusteella. Uhkasakon alenemiselle on kuitenkin tämän perusteen osalta asetettava enimmäismäärä siten, ettei uhkasakko alene, kun sen määrä on laskenut 50 prosentin tasolle tätä perustetta vastaavasta määrästä eli 6 750 euroon. Tästä eteenpäin uhkasakon määrää vähennetään ainoastaan siinä tapauksessa, että se jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen, jota kolmas peruste koskee, on kokonaan päättynyt.

91 Uhkasakon jaksotuksen osalta uhkasakon aleneva osa määritetään puolivuosittain, jotta komissio voi arvioida ns. vanhojen jätteiden huollon vaatimusten mukaiseksi saattamisen edistymistä.

92 Kun otetaan huomioon edellä todettu, Helleenien tasavalta velvoitetaan maksamaan komissiolle ”Euroopan unionin omat varat” -tilille 30 000 euron suuruinen uhkasakko kultakin päivältä, jonka 10.9.2009 annetun tuomion komissio v. Kreikka (C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2009:543) noudattamisen edellyttämien toimenpiteiden täytäntöönpano viivästyy, tämän tuomion antamispäivästä siihen saakka, kunnes 10.9.2009 annettu tuomio komissio v. Kreikka (C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2009:543) on pantu täysimääräisesti täytäntöön. Tämä määrä jaetaan kolmeen osaan, jotka vastaavat komission esittämiä kolmea perustetta ja joiden määrä on ensimmäisen perusteen osalta 10 prosenttia uhkasakon kokonaismäärästä eli 3 000 euroa ja toisen ja kolmannen perusteen osalta 45 prosenttia kyseisestä määrästä eli 13 500 euroa; kolmanteen perusteeseen sovelletaan ns. vanhojen jätteiden huollon osalta puolivuosittaista vähennystä suhteessa niiden jätteiden määrään, joiden osalta huolto on saatettu

vaatimusten mukaiseksi, jolloin sovelletaan rajaa, jonka alittuessa maksettavaksi tulevaa uhkasakon määrää ei voida enää vähentää ja joka on 50 prosenttia tätä perustetta vastaavan uhkasakon määrästä eli 6 750 euroa.

Kiinteämääräinen hyvitys

Asianosaisten lausumat

93 Komissio vaatii unionin tuomioistuinta velvoittamaan Helleenien tasavallan maksamaan komissiolle 8 096 euron suuruisen päiväkohtaisen kiinteämääräisen hyvityksen – joka on laskettu kertomalla 220 euron yhdenmukainen kiinteämääräinen perusmaksu rikkomisen vakavuuteen perustuvalla kertoimella 10 ja n-kertoimella, jonka suuruudeksi on vahvistettu 3,68 – tuomion komissio v. Kreikka (C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2009:543) antamispäivästä eli 10.9.2009 alkaen siihen saakka, kunnes nyt käsiteltävässä asiassa annetaan tuomio, tai 10.9.2009 annetun tuomion komissio v. Kreikka (C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2009:543) täytäntöönpanopäivään saakka, jos se pannaan täytäntöön aiemmin.

94 Helleenien tasavalta väittää, että se on jo ryhtynyt kaikkiin tarvittaviin toimiin 10.9.2009 annetun tuomion komissio v. Kreikka (C-286/08, ei julkaistu, EU:C:2009:543) täytäntöön panemiseksi tekemällä järjestelmällisesti ja vilpittömästi yhteistyötä komission yksiköiden kanssa, vaikka tällä hetkellä kyseinen tuomio on vähäisiltä osin panematta täytäntöön. Se katsoo, ettei sen näin ollen tarvitse maksaa komission esittämää kiinteämääräistä hyvitystä.

95 Kyseisen jäsenvaltion mukaan on joka tapauksessa unionin tuomioistuimen tehtävänä arvioida, onko erittäin vaikeassa taloustilanteessa olemassa objektiivisia edellytyksiä, joiden perusteella Helleenien tasavalta voidaan velvoittaa komission esittämän kiinteämääräisen hyvityksen maksamiseen, vai puhuvatko nämä edellytykset päinvastoin sen puolesta, että Helleenien tasavalta vapautettaisiin kokonaan tämän hyvityksen maksamisesta.

96 Helleenien tasavalta on myös sitä mieltä, että jos se velvoitetaan maksamaan kiinteämääräinen hyvitys, hyvityksen määrän laskennassa huomioon otettava ajankohta ei voi olla sen tuomion antamispäivä, jossa ensimmäinen jäsenyysvelvoitteiden laiminlyönti todettiin, koska tämän tuomion täytäntöönpano voi tapahtua ainoastaan kyseistä ajankohtaa myöhemmin ja kohtuullisen määräajan kuluttua.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

97 Aluksi on muistutettava, että unionin tuomioistuin on sille kyseessä olevalla alalla myönnettyä harkintavaltaa käyttäessään toimivaltainen määräämään kumulatiivisesti uhkasakon ja kiinteämääräisen hyvityksen (tuomio 2.12.2014, komissio v. Kreikka, C-378/13, EU:C:2014:2405, 71 kohta).

98 Kiinteämääräisen hyvityksen maksamiseen velvoittamisen periaate riippuu pääasiallisesti niiden seurausten arvioinnista, joita asianomaisen jäsenvaltion velvoitteiden täytäntöönpanon laiminlyönnistä aiheutuu yksityisille ja julkisille eduille, erityisesti silloin, kun jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen on jatkunut pitkään sen tuomion antamisen jälkeen, jossa se alun perin todettiin (tuomio 13.5.2014, komissio v. Espanja, C-184/11, EU:C:2014:316, 59 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

99 Kiinteämääräisen hyvityksen määrääminen ja hyvityksen määrän vahvistaminen on tehtävä kussakin yksittäistapauksessa kaikkien niiden asian kannalta merkityksellisten seikkojen perusteella, jotka liittyvät sekä todetun jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisen piirteisiin että sen asianomaisen jäsenvaltion asenteeseen, jota SEUT 260 artiklan nojalla aloitettu menettely koskee. Kyseisellä määräyksellä annetaan tältä osin unionin tuomioistuimelle laaja harkintavalta päättää tällaisen seuraamuksen määräämisestä tai määräämättä jättämisestä ja määritellä tarvittaessa sen suuruus (tuomio 2.12.2014, komissio v. Italia, C-196/13, EU:C:2014:2407, 114 kohta).

100 Tässä asiassa todettuun jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämiseen johtaneiden oikeudellisten seikkojen ja tosiseikkojen kokonaisuus ja erityisesti se, että vaarallisten jätteiden huoltosuunnitelmaa ei ole vielä vahvistettu, yhtenäistä ja riittävää vaarallisten jätteiden käsittelylaitosten verkostoa ei ole perustettu eikä vanhojen jätteiden huoltoa ollut vielä toteutettu, vaikka näistä jätteistä aiheutuu suuri vaara ihmisten terveydelle ja ympäristölle, osoittaa, että se, että vastaavien unionin oikeuden rikkomisten toistuminen tulevaisuudessa estetään tehokkaasti, edellyttää kiinteämääräisen hyvityksen määräämisen kaltaisen ehkäisevän toimenpiteen toteuttamista.

101 Näissä olosuhteissa unionin tuomioistuimen on harkintavaltaansa käyttäessään vahvistettava kyseisen kiinteämääräisen hyvityksen määrä siten, että se on yhtäältä asianmukainen olosuhteiden kannalta ja toisaalta oikeassa suhteessa rikkomiseen (tuomio 7.7.2009, komissio v. Kreikka, C-369/07, EU:C:2009:428, 146 kohta).

102 Tältä osin merkityksellisiä tekijöitä ovat muun muassa seuraavan kaltaiset seikat: se, miten kauan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen on jatkunut sen tuomion antamisen jälkeen, jossa se todettiin, ja rikkomisen vakavuus (tuomio 17.11.2011, komissio v. Italia, C-496/09, EU:C:2011:740, 94 kohta).

103 Näiden tekijöiden osalta huomioon otettavat olosuhteet ilmenevät erityisesti tämän tuomion 77–81 kohdassa todetusta. Tästä on erityisesti muistutettava, että vaarallisten jätteiden huoltosuunnitelmaa ei ole vielä laadittu, yhtenäistä ja riittävää vaarallisten jätteiden käsittelylaitosten verkostoa ei ole perustettu ja olemassa on sellaisia käsittelemättömiä vaarallisia ja vanhoja jätteitä sisältäviä paikkoja, joista aiheutuu suuri vaara ihmisten terveydelle ja ympäristölle.

104 Unionin tuomioistuin katsoo edellä esitetyn perusteella, että tämän asian olosuhteita arvioidaan asianmukaisesti, kun Helleenien tasavallan maksettavaksi määrätään kiinteämääräinen hyvitys, jonka suuruus on 10 miljoonaa euroa.

105 Helleenien tasavalta on näin ollen velvoitettava maksamaan komissiolle ”Euroopan unionin omat varat” -tilille 10 miljoonan euron suuruinen kiinteämääräinen hyvitys.

Oikeudenkäyntikulut

106 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut Helleenien tasavallan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen on todettu, Helleenien tasavalta on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (viides jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Helleenien tasavalta ei ole noudattanut SEUT 260 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole toteuttanut kaikkia 10.9.2009 annetun tuomion komissio v. Kreikka (C-286/08, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa, EU:C:2009:543) täytäntöönpanon edellyttämiä toimenpiteitä.**

2) **Helleenien tasavalta velvoitetaan maksamaan Euroopan komissiolle ”Euroopan unionin omat varat” -tilille 30 000 euron suuruinen uhkasakko kultakin päivältä, jonka 10.9.2009 annetun tuomion komissio v. Kreikka (C-286/08, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa, EU:C:2009:543) noudattamisen edellyttämien toimenpiteiden täytäntöönpano viivästyy, nyt annettavan tuomion antamispäivästä siihen saakka, kunnes 10.9.2009 annettu tuomio komissio v. Kreikka (C-286/08, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa, EU:C:2009:543) on pantu täysimääräisesti täytäntöön. Tämä määrä jaetaan kolmeen osaan, jotka vastaavat**

Euroopan komission esittämiä kolmea perustetta ja joiden määrä on ensimmäisen perusteen osalta 10 prosenttia uhkasakon kokonaismäärästä eli 3 000 euroa ja toisen ja kolmannen perusteen osalta 45 prosenttia kyseisestä määrästä eli 13 500 euroa; kolmanteen perusteeseen sovelletaan ns. vanhojen jätteiden huollon osalta puolivuosittaista vähennystä suhteessa niiden jätteiden määrään, joiden osalta huolto on saatettu vaatimusten mukaiseksi, jolloin sovelletaan rajaa, jonka alittuessa maksettavaksi tulevaa uhkasakon määrää ei voida enää vähentää ja joka on 50 prosenttia tätä perustetta vastaavan uhkasakon määrästä eli 6 750 euroa.

3) **Helleenien tasavalta velvoitetaan maksamaan Euroopan komissiolle ”Euroopan unionin omat varat” -tilille 10 miljoonan euron suuruinen kiinteämääräinen hyvitys.**

4) **Helleenien tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Allekirjoitukset